

אֲחֵרֵי מוֹת וּקְדָשִׁים

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 577 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנושאות מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 464 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מ"ר הרב יעקב בן מרים זצ"ל ג' איר תש"פ

929 פ 2918

אֲחֵרֵי מוֹת - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. אחרי מות נדב ואביהוא, ה' הזהיר את שבט הכהנים, על איסור כניסה לבהמ"ק ולקדש הקדשים-שלא בשעת עבודה.
- ב. סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים (וכניסתו לקדש הקדשים ארבע פעמים, בהזיית דם הפר והשעיר, בקטורת, ובהוצאת המחתה) והקרבת קרבנות היום הקדוש.
- ג. דיני התענית ביום הכיפורים - (חמשה עינויים), איסור מלאכה, וכפרת החטאים.
- ד. עונש כרת לשוחט קדשים מחוץ למקדש וכן למקריבם שם. ה. מצוות קדושת ישראל:
 - א. איסור ההליכה בדרכי הגויים ובמנהגיהם.
 - ב. איסור להתחתן עם קרובי משפחה (מסויימים) - פרשת עריות.
 - ג. איסור העברת ילדי ישראל למולך (באש), ואיסור חילול ה'.

קְדָשִׁים - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

א. מצוות ה' :

- לנהוג בקדושה. מורא אם ואב. שמירת שבת. איסור התבוננות בענייני הבלי עבודה זרה (כמו קריאת ספרי ע"ז).
- איסור מחשבת פיגול בקרבנות ונותר (בשר שנותר לאחר הזמן שמוותר לאכול בו קרבנות). מתנות עניים בשדה (לקט, פאה) בכרם (פרט ועוללות). איסור גניבה ושקר. איסור שבועת שקר וחילול ה'. איסור הלנת שכר שכיר. איסור לקלל יהודי. איסור להכשיל בעצה שאינה הוגנת (וכן להכשיל בעבירה, ח"ו). החיוב לשפוט בצדק ולדון לכף זכות. איסור לשון הרע. "לא תעמוד על דם רעך". איסור לשנוא יהודי. החיוב להוכיח את חבירו שחטא. איסור נקימה ונטירה. "ואהבת לרעך כמוך". איסור כלאיים: בשימוש בבעלי חיים, בגידולי קרקע, ובבגדים (שעטנז). אשם שפחה חרופה. דיני ערלה: שלש שנים אסורים הפירות החדשים בהנאה ובשנה הרביעית נאכלים בירושלים (בזמן המקדש, ובטהרה). "לא תאכלו על הדם". איסור חיזוי עתידות - תמים תהיה עם ה'. איסור גילוח פאות הראש, איסור גילוח הזקן בתער. איסור לשרוט בבשר (בגלל צער אבלות) ואיסור קעקוע בעור. החיוב לשמור את קדושת ישראל והשבת. ומורא המקדש (לנהוג קדושה במקדש, ובבית הכנסת). אין לפנות אל האוב והידעוני (חזוי עתידות וכד' בכוח הטומאה). החיוב לכבד תלמידי חכמים וישישים. איסור לצער גר, ומצות אהבתו. איסור לרמות במשקל או במידה, ומצוה שהמדידה תהיה בצדק ובדקדוק.
- ב. עונשי עבירות (בפרשה הקודמת הזכרו האיסורים ובפרשה זו העונשים. מכאן שאין עונשין אלא אם כן מזהירים):
 - א. עונש מעביר בנו למולך, ועונש מקלל אביו או אמו (ז-א, ז-ב).
 - ב. עונשי איסורי העריות (המפורטים בפרשת אחרי) (כ, ח-בב).
 - ג. עונש בעל אוב וידעוני - רגימה באבן, ככל הנסקלים.
 - ג. שבח ישראל הקדושים לה' בכל מעשיהם, ובזה זוכים לארץ ישראל - ארץ זבת חלב ודבש.

בשבת זו קוראים שתי פרשיות אֲחֵרֵי מוֹת וּקְדָשִׁים. כתוב בפרשת קדושים (יט, טו): **"בְּצִדְקַת תְּשֻׁפֹט עֲמִיתְךָ"** וברש"י: **"בְּצִדְקַת תְּשֻׁפֹט עֲמִיתְךָ"** - כמשמעו. דבר אחר הו' דן את חבירך לכף זכות (שבועות ל).

רבי עובדיה מברטנורה פירש על המשנה באבות (א, ו): **"וְהָיוּ דָן אֶת פֶּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת"**: עניינו כשיהיה אדם שלא תדע בו אם צדיק הוא אם רשע ותראהו שיעשה מעשה, או יאמר דבר שאם תפרשהו על דרך אחת יהיה טוב, ואם תפרשהו על דרך אחרת יהיה רע, קח אותו על הטוב ולא תחשוב בו רע. אבל אם יהיה האדם נודע שהוא צדיק מפורסם ובפעולות הטובות ונראה לו פועל שכל ענייניו מורים שהוא פועל רע ואין אדם יכול להכריעו לטוב אלא בדוחק גדול... ראוי שתיקח אותו שהוא טוב אחר שיש שום צד אפשרות להיותו טוב ואין מותר לך לחשדו ועל זה אמרו כל החושד בכשרים לוקה בגופו...

כשהדבר בכף מאזניים ואין לו הכרע לכאן ולכאן, כגון אדם שאין אנו יודעים ממעשיו אם צדיק אם רשע ועשה מעשה שאפשר לדונו לזכות ואפשר לדונו לחובה, מידת חסידות היא לדונו לכף זכות.

ידועים דברי ה'בעל שם טוב' זי"ע בביאור: **"הו' דן את כל האדם לכף זכות"** (אבות פ"א מ"ו), מהו שאמרו **"הו' דן"** וכי כל אדם דיין הוא, מי מינה ומי הסמיכו? אך אמנם כן, במבטו על חבירו דן הוא את עצמו!

כעין זה כתב הבעש"ט הקדוש (עה"ת פ' קדושים): כאשר בא נתן הנביא להוכיח את דוד המלך, פתח ואמר לו בדרך משל: שני אנשים היו בעיר אחת, אחד עשיר ואחד רש. לעשיר היה צאן הרבה מאוד, ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה. ויבא אורח לאיש העשיר ויחמול לקחת מצאנו ומבקר לעשות לאורח הבא לו. ויקח את כבשת האיש הרש, ויעשה לאיש הבא אליו, מששמע דוד חרה אפו וחרץ מיד את משפטו של העשיר: **"בן מות האיש העושה זאת!"** אז גילה נתן לדוד כי לא היה זה אלא משל. ואמר לו: **"אתה האיש!"** אתה חרצת את דינך...

כך גם נוהגים בשמים לגבי כל אדם, כשבאים לדון אותו על עבירה שעשה, מראים לו אותה עבירה בצורה שונה אצל אדם אחר, הוא מזדעזע מכעס וקורא: ראוי זה שיעשה בו כזאת וכזאת, בכך הריהו חורץ את דינו הוא!!!

במדרש (משלי יב) נאמר - אם ראית אדם שמדבר טוב על חבירו, אף מלאכי השרת מדברים עליו טוב. ואם ראית אדם שמדבר רע על חבירו - אף מלאכי השרת מדברים עליו רע. ובה נתבאר הפסוק (תהלים קכא): **"ה' צִלַח עַל יַד יְמִינְךָ"**, דהיינו כפי שהצל עושה מה שהאדם עושה, כן מתנהגים עמו מלמעלה. לכן אם מתנהג בחסד וברחמים ומלמד זכות על אחרים - כך מתנהגים עמו משמים.

מתוכן הדברים עולה מסכנה אחת - **כפי שאדם דן את חבירו כך דנים אותו**, וישמע החכם ויוסיף לקח.

תתן אלה

“וּבְגָד פְּלָאִים שֶׁעֲטָנוּ לֹא יַעֲלֶה עִלְיָךְ”

(קדושים יט, יט) - **עונש השעטנו - סיפור**

ב'לקוט מעם לועז' (עמוד ריד) מובא מעשה פלא בחייט יהודי שלא נזהר באיסור זה, ותפר בגדי יהודים בכלאים. לאחר מותו, לא עברו ימים מרובים ומצאוהו מחוץ לקברו מוטל באמצע בית החיים, חשבו האנשים כי מקרה הוא, שלא העמיקו מספיק הקבר באדמה, ובאה חיה וגררה אותו ממקומו, וחזרו וקברו אותו בכבוד. וכשהלכו למחרת לראותו, שוב מצאוהו בחוץ.

תמהו האנשים ואמרו: 'אין זה לחינם'. הלכו וסיפרו הדברים לרב העיר, שהיה אדם גדול, עמד הרב והלך לבית החיים, וערך תפלה שהחייט ידבר ויספר על איזה עוון אין הארץ מקבלת אותו.

פתח הנפטר פיו ואמר: 'עונש זה מגיע לי על שהכשלתי ישראל בבגדי כלאים, ומאחר שהארץ היא מלבוש האדם אחרי מותו, אין היא רוצה לקבלני והשאירה אותי ערום', לקיים את הנאמר (כ, כב): "וְלֹא תִקְיָא אֶתְכֶם הָאָרֶץ..." הרב התפלל שהאדמה תקבלו ויתן דין לעולם הבא".

[אוצר פלאות התורה]

“הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עִלּוֹ”

חטא" (קדושים יט, יז)

נביא כאן שתי עובדות הכיכד יש לקיים את מצוות התוכחה, מתוך הספר הנפלא "אגן הסהר" (עובדות והנהגות מהגאון הגדול ר"א גנחובסקי זצ"ל): רבנו זצ"ל סיפר על חכמתו של ה'חזון איש' שכאשר רצה להוכיח מאן דהוא היה עושה זאת בחכמה יתירה.

ומובאים הדברים בספר 'מעשה איש': יהודי מנהל ישיבה היה הולך לבוש בכובע קש. הדבר לא מצא חן בעיני החזון איש שמנהל ישיבה ילך כך, ולא רצה להעיר לו ישירות על צורת לבושו, אך העיר לו בדרך כבוד ברמיזה בדברים הבאים, יש לי חקירה. הדין הוא ששן ברשות הרבים פטורה מתשלומי נזיקין ואילו קרן ברשות הרבים משלמת חצי נזק. מה יהיה הדין באחד ההולך ברשות הרבים עם כובע קש כמו זה שלך ועז תאכל את הכובע. מצד אחד זה אורח חיי של עז שדרכו לאכול קש, אך מאידך גיסא זה משונה שאדם כמוך ילך לבוש בכובע קש האם יהיה חייב ברשות הרבים חצי נזק. בכך רמז לו שמשונה ללכת כך!...

הגיעה פעם שמועה אל הרב (הגר"א גנחובסקי) על רב אחד בארה"ב שפסק לבני קהילתו להיתר בהלכה מסוימת ביום טוב שני, והיה בטוח שאותו רב טועה בזה, והלך הרב אל הסטייפלר והסכים עמו שבוודאי אי אפשר להקל בזה ושיש לו להודיע לאותו רב שטעה בהוראתו. והנה היו בטוחים שרבנו יעיר לו בדרך כבוד וכו'. אך לא כך היו פני הדברים, וזהו לשון המכתב: לכבוד מרן הגאון הגדול מדברנא דאומתיה רבי... אחר דרישת שלום גאונו הגדול, וכו' כשהייתי תחת צל קורתך לפני כשנה בהיותי בעירכם וזה עתה נזכרתי בדברי התורה אשר נתבשמתי מהם וכו' ונטה הרב לאסור להשתמש וכו'. כמה נפלא פסק זה שכן מבואר בשו"ת פלוני ויש לזה הוכחה מכאן...

בצורה זו לא ידע כלל אותו רב שהגר"א מתכוון להשפיע עליו, וממילא קיבל את דבריו.

“וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקְתֵי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה

אַתֶּם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם אֲנִי ה' ” (אחרי מות יח, ה)

הימים - ימים שבין מלחמת העולם הראשונה לשנייה. רבי אליהו לופיאן נטל בידיו את מקל הנדודים מקלם שבליטא ונדד לעבר גרמניה. כבימינו, גם אז ראשי הישיבות כתתו רגליהם ונעו ונדו בדרכים על מנת לאסוף כספים, ולהוסיף עוד חיילים לחיל הלומדים בהיכלי התורה.

באחד ממסעותיו אירע מקרה מחריד, שבו רבנו ניצל בנס ממש: הדבר היה לאחר שבמאמצים לא קלים הצליח לאסוף 5,000 מרק, סכום נכבד ביותר.

לפתע, איש פושע ואלים נתקל ברבנו ואיים עליו באיומי אקדח שימסור לו את כספו, ולא - הריהו רוצחו נפש! כמובן, הרב מסר את רכושו כדי להציל את נפשו, ונותר בחוסר כל. ומעז - יצא מתוק. לאחר מקרה זה החליט רבנו לשים פעמיו לאנגליה כדי להחזיר את הכסף האבוד. יחד עמו עברה גם כל משפחתו. כך סובב מסובב הסיבות את סיפור הצלתה של משפחה לופיאן הענפה מהתופת הנאצית האיומה שכילתה את ליטא.

בעת שהותו של רבי אליהו לופיאן באנגליה, בזמן מלחמת העולם השנייה, ערכו הנאצים "בליצקריג" (מלחמת בזק" ע"י הפצצות כבדות וממושכות) על אזורים מאוכלסים בלונדון.

יום אחד מימי ההפצצות הללו, התדפקה על דלתו של רבנו אלמנה שגרה בקרבת מקום ואשר עזר לה רבות, ושאלתה בפיה: "בבוקרו של יום רביעי השבוע אונייה מפליגה מאנגליה לדרום אפריקה. האם כדאי שאסדר מקום באונייה זו, לי ולילדיי, כדי שנוכל להינצל מהבליצקריג"? בניגוד ליחסו המיוחד כלפיה, הפעם חרג רבנו מדרכו: "אני מצטער". אמר לה רבנו בפסקנות: "אין לי זמן עכשיו, חזרי אלי מאוחר יותר".

לאחר כמה שעות חזרה האישה, אך גם הפעם דחה אותה רבנו בטענה כי הוא באמצע הכנת השיעור. באותו יום ראשון הגיעה האלמנה פעמיים נוספות, וכך גם ביום המחרת באה כמה פעמים. רבנו התחמק כל העת ממתן תשובה, ואף לא התפנה לשוחח עמה.

בצר לה השיחה דאגתה בפני רבי יחזקאל אברמסקי. רבי יחזקאל אמר לה: "חכי לתשובה מרבי אליהו, ואל תהיני לעשות דבר בלי הוראתו והסכמתו!"

משגם ביום השלישי לא התאפשרה פגישה ביניהם, התייאשה האלמנה מלהפליג לדרום אפריקה, שכן ללא הסכמת רבנו לא היתה נוקטת בצעד כזה.

האונייה הפליגה לדרום אפריקה, כמתוכנן, ביום רביעי בבוקר, עמוסת אנשים שקיוו להינצל בכך מהנאצים.

ביום חמישי נחרדה כל אנגליה לשמע הבשורה הנוראה כי האנייה המדוברת הוטבעה ע"י צוללת גרמנית, וכי לא נותר אפילו ניצול אחד בחיים!!!

לאחר זמן, כשסופרו הדברים למר ג'ורג' יעקובוביץ, מבאי ביתו של רבנו, הוא אישר את הדברים. "יודע אני מי היא אותה אלמנה - הרבנית שטרנבוך, אמו של רבי משה שטרנבוך שליט"א (בעל מח"ס 'מועדים וזמנים' וראב"ד העדה החרדית בירושלים). אכן זכורני היטב שהיא התדפקה כמה פעמים כל יום ושאלה אותו על כל דבר ודבר".

מעניין הדבר שבמרוצת הימים, אכן הגיע רבי משה שטרנבוך לדרום אפריקה, לא כניצול מהפצצות, אלא כרב וכראש ישיבה. [ע"פ הספר 'ר' אליה']

"לא תקם ולא תטר..." (קדושים יט, יח)

נסה לעמוד על יסוד האיסור לנקום ולנטור; "רצה הקב"ה לזכות את ישראל", לזכך מידותיהם, "לפיכך הרבה להם תורה ומצוות" (מכות כג:), אף בכך ביקש להחליש כח הכעס והרוגז, כמו שכתב הרמב"ם (ח' פרקים פרק ז'): "ולא זו בלבד שאסר עלינו להזכיר לרענו העוול שעשה לנו (כפירוש רש"י), אלא ימחה הדר מליבו ולא יטרנו. שכל זמן שהוא נוטר את הדבר וזוכרהו שמא יבוא לנקום. לפיכך הקפידה התורה על הנטירה עד שימחה העניין מליבו ולא יזכרנו כלל" (רמב"ם הלכות דעות פ"ז ה"ח)! וכן העתיק ה"מגן אברהם" (סימן קנו, והובאו דבריו ב"משנה ברורה" שם ובספר המצוות הקצר) שחובה עלינו למחות העניין מלבנו! כך, כשיהודי מִרְעַע לחברו הגוף כולו מזדעזע, כפי שמובא בירושלמי: שהרי עם אחד אתם, כגוף אחד, "ואהבת לרעך כמוך, אני ה'", "ורצונכם לעשות לי נחת רוח. וכשאדם מישראל מצטער שכינה מה אומרת כביכול, קלני (נוטריקון: קל איני. כלומר כובד איברים וכאב) מראשי קלני מזרועי" (סנהדרין פ"ו מ"ה), וכעין שאמרה רבקה אם יעקב ועשו "למה אשכל גם שניכם יום אחד" (בראשית כז, מה).

כך צריכה להיות ההרגשה. אמת, נעשה לי עוול, וחברי ציערני וציער את השכינה! את הורינו, כביכול: "אביו זה הקדוש ברוך הוא, ואמו זו כנסת ישראל" (ברכות לה:). ואם אנקום ואטור, הכאיב בכפליים. נסיח דעת, שלא לצערם! נתבונן בסיפור הידוע עם הגאון רבי שמשון ורטהיימר מוינה, שהיה מקורב למלכות. יום אחד אמר לו המלך: "נלאיתי שָׁאָת את הסתת הכמרים על שאתם מתגאים ואומרים: "אתה בחרתנו מכל העמים". במה נעלים אתם מאתנו. יודע אני בך שחכם מופלג אתה, סכור את פיהם!" "כדברך, אדוני המלך. קבע להם מועד מחר, בעשר בבוקר. כאן, בארמון". למחרת התייצבו כל הכמרים המסיתים, להוטים לדעת מה תהיה ההוכחה הניצחת.

רבי שמשון ביקש שכולם יבואו עמו לטרקלין האוכל. שולחן ארוך ערוך היה לסעודה. פנה רבי שמשון לשלישו של המלך, וביקש שיביא מהרחוב שלושים נכרים מהעוברים ושבים. הובאו, ונצטוו לתפוס את מקומם. כשחמישה עשר מכל עבר של השלחן. והכמרים רואים ותמהים. להוראת רבי שמשון הופיעו המלצרים, ובידם כלים מוזרים שיוצרו לפי הוראת רבי שמשון, מזלגות ארוכים כשתי אמות. בראשם, מקום הלפיתה. בסופם, קלשון השניים. ובאמצע מריחת זפת. הניחו מזלג ליד כל סועד. אמר רבי שמשון: "חמש דקות לרשותכם. אין לאכול אלא במזלגות, ואין להחזיק אלא בראשם. בתאבון!" תמהו האנשים, תמהו הכמרים, ותמה גם המלך. נטלו הסועדים את המזלגות בראשם, תחבו בהם מן המאכלים, וניסו להגיע לפיהם. אך ארוכים היו, וככל שהתפתלו, הורידו ידיהם והגביהו צווארם ועיקמו פיותיהם, לא הצליחו. נראו כה מגוחכים, ונואשו. זמנם עבר, ויצאו מזודככים. מייד באו המלצרים, והביאו מנות כשרות למהדרין. השליש נשלח להביא שלושים איש מרחוב היהודים. הגיעו נפעמים וברכו את ברכת המלך: "שנתן מכבודו לבשר ודם". הוצבו זה לעומת זה, ורבי שמשון חזר על ההוראות. מיד אחז כל אחד מהם בראש מזלגו, נעצו במנתו והאכיל בו את היהודי העומד מולו - "רואים אתם" אמר רבי שמשון, "מי כעמך ישראל, גוי אחד בארץ"!

מסיפור זה נלמד כשיש מזלגות קטנים, רגילים, עסוק כל יהודי בעצמו, חש ברעבונו ואוכל להשקיטו. כשיש מזלגות ארוכים והוא חסר אונים, נושא הוא עיניים ורואה את חברו מולו, עומד גם הוא נבון. ואז מתעוררת בו ההכרה ששניהם יהודים, אב אחד לכולנו, ושנינו באותה צרה, ואז פועלים הם בשיתוף פעולה, כשתי ידיים של גוף אחד, ומאכילים איש את רעהו. ואכן, חבל שהכרה זו מתעוררת רק בחוסר אונים, רק כשיש מזלגות ארוכים. האכל אותי והאכילך. הכרה זו חייבת להתעורר גם כשיש סכינים ארוכות: דקרת אותי, ולא אדקור אותך! כלומר אף על פי שפגעת בי אני לא אפגע בך, וזהו היסוד מדוע אסור לנקום ולנטור.

וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה' " (קדושים יט, יח)

המצוה לאהוב את חברו קשורה לכך ש-אני ה'! כפי שעולה מן הסיפור הבא: לרבנו בחיי היה ויכוח עם מלך ספרד. מלך ספרד טען: אתם היהודים מדברים תמיד על הגזע היהודי ומשתבחים בכך שאתם שונים מכל העמים, אבל באמת אין הבדל מהותי בין יהודי לגוי. שניהם בני אדם. כל השוני מקורו רק בתורה שאתם מלמדים. באופי של האדם, בתורשה ובנטיות - כמוני כמוך.

ברם רבנו בחיי השיב לו שהוא טועה. היהודי שונה לגמרי באופיו ובאישיותו מן הגוי, ואין בניהם שום דמיון. מלך ספרד עמד על דעתו והבטיח שביום מן הימים הוא יוכיח לרבנו בחיי את צדקת דבריו.

מה עשה? הלך ללא ידיעת רבנו בחיי למקום שבו היו נשים יולדות, ולקח בכח תינוק יהודי מיד לאחר לידתו. היולדת האומללה ניסתה להתנגד, אולם איש לא שמע לה. המלך שילם לה פיצויים והודיע לה שאין לה שום ברירה אחרת. לאחר מכן הלך לקצה אחר של ממלכתו ולקח משם תינוק גוי בן יומו. לשתי האמהות הוא הודיע שהבנים יגדלו בבית המלך עד הגיעם לגיל 20, ובגיל 20 יורשו לשוב להוריהם. במשך כל התקופה אין להורים שום רשות לראות את הילדים, לטפל בהם או להתקרב אליהם.

הילדים גדלו בבית המלך כתאומים. שניהם אכלו יחד, למדו יחד, למדו לדבר ביחד, ולא היה ניכר בניהם שום הבדל. איש לא ידע מי מהם הוא יהודי ומיהו הגוי מלבד המלך עצמו, שהכין ברצינות את ההוכחה שהבטיח לרבנו בחיי. בהגיע הבחורים לגיל 18 קרא המלך לרבנו בחיי ואמר לו: "האם אתה זוכר את הוויכוח שהיה ביננו לפני 18 שנה בעניין יהודי וגוי? כעת הגיע יום פקודה. מחר אערוך אסיפה של כל שרי ויועצי, וכל המדענים וחכמי המדינה, אביא לך לשם שני בחורים ועליך יהיה להכריע מי מהם יהודי ומי מהם גוי. יכול אתה לבחון אותם בכל צורה שתמצא לנכון ולעשות להם כל תרגיל שתרצה".

למחרת סיפר המלך את שני הבחורים בתספורת זהה, הלביש אותם באותה תלבושת, כך שהיו נראים כתאומים, והביא אותם לאסיפה. ישבו השניים כחתנים בלי לדעת דבר, וסביבם עמדו כל השרים שגם הם לא ידעו על מה ולמה הוזמנו לכאן... פתח המלך וסיפר את כל השתלשלות הדברים ואת הוויכוח שהיה בינו לבין החכם היהודי, והזמין אותו בחגיגות גלילות מי הוא הבחור היהודי ומיהו הגוי.

עמד רבנו בחיי במקומו, קיבל עצמו את האתגר שהוטל עליו, ושאל: "אדוני המלך, האם יש בבית המלך ענבים?" "ודאי" - השיב לו המלך - "דבר לא חסר בבית המלך"! עד מהרה הובא בציווי המלך מגש מלא ענבים למאכל. אחד הבחורים הגיש ידו ולקח את האשכול הענבים, והשני הושיט יד ולקח מן הענבים המופרדים. מיד אמר רבנו בחיי: "היהודי הוא מי שלקח את האשכול, והשני הוא הגוי"! השתומם המלך ושאל: "איך ידעת"? נענה ואמר לו: "אדוני המלך, היהודי בוחר תמיד במה שיש לו חיבור. יהודי נמשך תמיד אל המקור שבו. כולנו מעולם הנשמות באנו מאותו מקור, וכולנו נמשכים תמיד למקור הזה. לעומת זאת לגוי - לגוי אין מקור (שורש).

הזוהר הקדוש כותב (בראשית ט') שנשמות הגויים באות מהסטרא אחרא, מהמקום שממנו באות הנפשות של הדובים והאריות, הברדלסים, הנחשים, העקרבים והיתושים. ואילו אנחנו באנו ממקור קדוש, מחלק אלוהי ממעל, ושם יש אחדות וחיבור".

[עפ"י דורש לציון]

בצדק תשפט עמיתך (קדושים יט, טו)

מנבא בספר "ונכתב בספר": ומה טוב לו לאדם שרוכש לעצמו את מדת היתרנות, כי מה רע ומר גורלו של אדם שנאחזים בו כל מיני קפידות קטנוניות וכל דבר נוגע ללב, ובכל מקום הוא רוצה להפיק אף את הטוב והמועיל עבורו בגשמיות, כי באותם פחות הנפש שהוא משקיע עבור קפידותיו, היה יכול לרפש לעצמו נצחיות של תורה ותפלה ומעשים טובים ולקנות את עולמו ולזכות לאריכות ימים, כדאיתא בגמרא (מגילה כח): על השאלה 'במה הארכת ימים', והשיב: ותרן הייתי בממוני. שאין הפונה דוקא 'ממוני', אלא הוא רמז לתורה, ובזכות התורה היה לו אריכות ימים.

זה ששאלו את התנא - אחר שראו את גאונותו הנפלאה בתורה הקדושה והשגותיו הנעלות והגבוהות בהשגת אלוקות - במה הארכת ימים. כלומר, איך זכית להצליח פזו, שימך היו מאד ארפים, מלאי הצלחה ומשפעים בכל טוב? ועל כך השיב, כל תנא לפי המדות הטובות שהיו לו, שבזכות זה עזרו השם יתברך והצליח במעשיו, והיו לו ימים ארפים ומשפעים, מלאי טוב, מלאי התעלות ברוכה.

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א [באר הפרשה, ויחי תש"פ]: בערב שבת חול המועד סוכות בשנת תש"פ, נסתלקה לעולם שכולו טוב הרבנית החשובה אלמנת הרה"ג רבי נחמן צוקר זצ"ל, ומעשה פלא נקשר בה. בבעלות הרבנית היתה דירה גדולה בבני ברק (מחמת צנעת הפרט לא נפרט היכן מקומה), שהיתה מושכת דרך קבע לאשה בודדה שדרה שם יחד עם צאצאיה. מחיר השכירות נקבע בשעתו ל-3,000 שקלים, וכך נשאר המחיר ביניהם, על אף שברבות השנים עלה מחיר השוק לדירה כזאת לסך 5,000 שקלים. וזאת לאחר שבכל שנה כשבאו לחדש את החוזה שביניהם, היתה האשה מבקשת מחדש שירחמו עליה, הואיל וכל הכנסותיה מה'מזונות' אינם מספיקים לה יותר מ-3,000 שקלים לשכירות הבית. חתנה של הרבנית הממונה על טיפול הדירה, לא אבה לקבל בקשתה, אבל כשבא לשאול את פי בעלת הבית, ה"ה חמותו הרבנית, היתה היא מוותרת משלה, ומצווה על חתנה לרחם עליה ולהמשיך עם המחיר הישן... ולא עוד, אלא שכל תיקון חלון וכיוצא בזה היתה האשה דורשת מבעלי הבית לתקן על חשבונם (על אף שתשלומיה נמוכים בהרבה מהרגיל, וכביכול קיבלה בכל חודש מתנה בשווי 2,000 שקלים), וגם על זה היתה הרבנית מצווה לוותר ולהמשיך הלאה בסדר היום. בכל עת ועונה, בפרט לאחרונה כשהזקינה בעלת הבית, היה חתנה מגלה את אוזנה של האשה הדרה בדירה, שעליה להתפלל היטב על בעלת הבית שתאריך ימים ושנים, כי ברגע שהדירה עוברת לבעלות הבנים מיד הם יעלו את מחיר השכירות כפי המחיר המקובל בשוק... כי הם אינם וותרנים כאותה צדקת. וראה זה פלא, בערב ראש השנה תש"פ הודיעה האשה ברוב שמחה על שזכתה לבוא שוב בקשרי אירוסין ובקרוב היא עוזבת את הדירה ומעתיקה את מגוריה לדירת בעלה החדש. לא ארכו הימים והרבנית שבקה חיים לכל חי... וראו הכל בעליל, כי בעוד שעד עתה היה נראה שהרבנית היא הוותרנית לאותה אשה, הרי שאדרבה, אותה שוכרת החזיקה את הרבנית בין החיים, כי הוויתור - הוא היה כל זכות קיומה בחיים, וכמבואר הרבה בדברי חז"ל (עיין במסכת שבת קנו): שהצדקה והחסד מאריכים ימיו ושנותיו של האדם. ונמצא גדול חסדה (של השוכרת) עם הרבנית, פי כמה וכמה מחסדיה של הרבנית עמה (שמעתי מ'מגיד מישירים', דורש טוב לעמו, פמ"מ, ה"ה הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א).

בניו ויוצאי חלציו, וביניהם הזמין גם את נכדו הגדול שנישא לפני כמה חודשים, ומתגורר בשכונת רמת שלמה בעיה"ק ירושלים. וכמובן, 'איש בל יעדר' ממסיבה רבתית זו... והנה לקראת חנוכה פנה השווער (החותן) של נכד זה, ושמו ר' דוד דרוק שליט"א (והוא ססיפר לי מעשה זה), ואמר לו: הנה גיסך (חתני) המתגורר בשכונת 'נוה יעקב' שבירושלים, שוהה עתה בשווייץ, וכבר היה אמור לחזור, אלא שמכורח הנסיבות נאלץ להתעכב שם, ובבית יושבת האי איתתא עם ארבעת ילדיה. עשה מצוה ותיכנס לשמחם ולהעלות את האור' בלבם בליל ראשון של חנוכה. ואכן הסכים האבך הצעיר לעשות 'ששון ושמחה' בבית גיסתו, ברם, כיצד יספיק גם את המסיבה בבית הסבא - על כן הדליק את נר החנוכה בביתו מיד עם תחילת זמן ההדלקה, ומשם מיהר לשכונת נוה יעקב, כשבדעתו לשהות שם זמן מה, ולנסוע משם לנתניה בקו 947 בשעה 18:15 (הנוסע מירושלים לחיפה דרך כמה ערים וביניהן גם בנתניה). כשהגיע לבית גיסו החל לרקוד עם הילדים ולשמחם, ואכן נעשה שם 'אורה ושמחה'. כעבור זמן-מה אמרה לו אשתו הטריה שעליהם לצאת ולמהר כדי שלא להפסיד את האוטובוס שיוליכם לנתניה, אבל הילדים הקטנים הפצירו בו לבל יעזוב אותם. נכמרו רחמיו והוא אמר לאשתו: הנה בנתניה יוכלו לעבור את המסיבה גם בלעדינו, לעומת זאת כאן זקוקים לנו, מוטב שנישאר כאן. ואכן ויתרו ולא נסעו. והנה כידוע אירעה תאונה לאותו אוטובוס שהיו אמורים לנסוע בו בהיותו בדרך (על יד לוד), כשהנהג איבד את השליטה, סטה מדרכו ונכנס בחזקה בתחנה שעמדה שם והיא עשויה מבטון, ול"ע נהרגו ארבעה יהודים מהנוסעים ועוד רבים נפצעו רח"ל. וראו אותם בעלי חסד את גודל ההשגחה העליונה אשר מילטה אותם לארץ החיים בזכות החסד אשר עשו באותה שעה ממש, וכיצד הזמין הקב"ה לידו מצוה רבתית זו להצילו ממוות לחיים, ועל כגון זה נאמר: "עולם חסד יבנה".

בברכת התורה

רינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורגי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

הצלחה: אריה (לאון) בן מלכה
ציון הגבוה: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הדיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית אורטל בת גלית: יוקטוריה בת שרה: זולית בת חנה דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה שרה בת רבקה: ישרה תהילה בת חנה אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בן חמו אריאל בן אביגיל: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מרית בת רחל

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת יוקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.7471102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.7471102